
KAZAKİSTAN'DA NÜFUS POLİTİKASI MEYVESİNİ VERMEYE BAŞLADI

01.03.2021

TRT AVAZ (28 Şubat 2021)

Yüz ölçümüne göre dünyanın en büyük dokuzuncu ülkesi olan ve Orta Asya coğrafyasındaki konumu itibarıyla Çin ve Rusya gibi ülkelerle ortak sınırı bulunan Kazakistan, yaklaşık 30 yıldır nüfus sorununu gidermeye yönelik politika yürütüyor.

Milli İstatistik Kurumu bilgilerine göre, 1991de bağımsızlığını ilan eden Kazakistan'da Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu nüfus kısa sürede 16 milyon 793 binden 14 milyon 867 bine düştü.

Toplam nüfusun sadece yüzde 40ını Kazakların oluşturduğu ülkede, çoğunlukta olan Rus, Alman, Ukrayna ve Belarus kökenli halklar tarihi vatanlarına göç etmeye başladı.

Büyük demografik krizle karşı karşıya kalan Kazakistan hükümeti, 1920-1930larda Sovyetler Birliği döneminde siyasi baskı ve kıtlık nedeniyle gidenlerin nesli olduğu bilinen 40tan fazla ülkedeki yaklaşık 5 milyona yakın Kazakı ülkeye geri getirmeyi amaçlayan nüfus politikası geliştirdi.

Yurt dışında yaşayan etnik Kazakların tarihi vatanlarına dönüşünü devlet bütçesinden karşılama kararı alan Kazakistan, Kurucu Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayevin talimatıyla Nurlu Göç programını başlattı.

Program çerçevesinde, ülkeye göç eden etnik Kazaklara verilen yıllık kota sayısı 10 binden 20 bine çıkartıldı ve devlet yardımıyla istihdam edilme, üniversiteye giriş hakkı kazanma, sağlık hizmetleri ve sosyal ödemelerden yararlanma gibi birçok öncelik sağlandı.

2020de ise Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayevin kararıyla etnik Kazaklara oturma izninin yanı sıra ülke vatandaşlığına eş zamanlı olarak başvurma imkânı da verildi.

Uluslararası Ekonomi ve Politika Enstitüsü Uzmanı Ayman Jusupova, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Kazakistan hükümetinin söz konusu teşvik programları sayesinde demografik krizi engelleyebildiğini ve 2000li yıllardan itibaren de meyvesini görmeye başladığını bildirdi.

Jusupova, "1991den bu yana ülkeye 1 milyon 71 bin Kazak göç etti ve doğum oranı 1,7den 4,7ye çıktı" dedi.

Şokan Ualihanov Tarih ve Etnoloji Enstitüsü Uzmanı Ayjamal Kudaybergenova da halihazırda Kazakistanın toplam nüfusunun 18 milyon 900 bin olduğunu ve bunun yüzde 6ını (3 milyon) ülkeye dönen etnik Kazakların oluşturduğunu söyledi.

"Bağımsızlığın ilk yıllarında ÷lkedeki Kazakların sayısı toplam nüfusun yüzde 50sini bile geçmedi. Şu anda Kazaklar toplum nüfusun yüzde 70ine ulaştı" diyen Kудaybergenova, Rus, Alman, Ukraynalı, Polonyalı ve Belarusluların sayısının azaldığını söyledi.

Neden Orta Asya Cumhuriyetleri arasında en çok nüfus krizi Kazakistanda gör÷ldü sorusuna Kудaybergenova, ÷lkedeki demografik sorunların temeli Sovyetler Birliği döneminde yürüt÷len siyasetle doğrudan bağlantılı. yanıtını verdi.

Kazakistanda 19. ve 20. yüzyıllarda üç kez kıtlık yaşandığını anlatan Kудaybergenova, En büyük kıtlık 1929-1933 yıllarında halkın tarım ve hayvancılık geleneğinin elinden alındığı Stalin'in kolektifleştirme siyaseti sonucu yaşandı. Bu kıtlıkta Kazakların yüzde 50si hayatını kaybetti. dedi.

Kудaybergenova, ÷lkede yaşanan kıtlık olaylarında yaklaşık 5 milyona yakın Kazakın öldüğünü belirterek Bunlar (kıtlık) yaşanmasaydı şu anda Kazakistan nüfusu 25-30 milyonu bulacaktı. değerlendirmesinde bulundu.

<https://www.trtavaz.com.tr/haber/tur/avrasyadan/kazakistanda-nufus-politikasi-meyvesini-vermeye-basladi/603b55fe01a30af60c8bf0b9>

Kaynak/Source: